

Förbättrad arbetsmiljö tidigare än beräknat

Arbetsplats: Elmo-Calf AB, Box 203, 512 00 Svenljunga, tel. 0325-100 50

Kontaktpersoner: Christer Fredelin, Elmo-Calf

**Arbetslivsfondens
handläggare:** Seth Svensson, Älvsborgs län

Skribent: Hans Johansson, HT-information, Borås, tel. 033-25 48 82

Sammanfattning: Hög frånvaro på vissa avdelningar gjorde att Elmo-Calf AB började uppmärksamma arbetssituationen på dessa. På avdelningarna fanns många tunga lyft och en hel del ensidigt arbete. Några direkta hjälpmedel fanns inte. Genom ett arbetsplatsprogram upprättades en operationsmanual för att ge berörda anställda specialkompetens och därigenom ett mer intressant och ansvarsfullt arbete. Inom programmet förbättrades också arbetsmiljön genom att ett lyftbord konstruerades eftersom det inte tidigare fanns inom garveribranschen. Programmet har medfört att sjukfrånvaron minskat på de aktuella avdelningarna.

Bakgrund

Arbetslivsfondens stöd har verkligen varit till nytta för oss, säger underhållschef Christer Fredelin på Elmo-Calf i Svenljunga. Det gav oss möjlighet att göra arbetsmiljöförbättringar som annars hade fått vänta flera år.

Elmo-Calf med 270 anställda är ett av Europas största garverier av möbelläder. Läddret används till 25 % i bilindustrin och till 75 % i möbelindustrin. 80 - 85% av tillverkningen går på export. Hudarna som används kommer från Sverige, Norge och Danmark. Företaget har också ett helägt dotterbolag i USA för den amerikanska marknaden.

Tillverkning av möbel- och billäder sker i helhudsformat från olika typer av nöthudar. Produktens form och vikt ger i många fall upphov till behov av rationella hanteringshjälpmedel för att undvika arbetsskador på grund av tunga lyft och ensidigt arbete. Några sådana hjälpmedel

finns inte färdigutvecklade inom branschen utan måste utvecklas, tillverkas och utvärderas direkt vid Elmo-Calf. Idén till projektet kom från skyddskommittén på företaget.

Kommittén hade tagit fram de tio arbetsplatser, som hade högsta frånvaron, och efterlyste åtgärder för att komma tillrätta med frånvaron. För att påskynda utvecklingen av hjälpmedel söktes bidrag från Arbetslivsfonden.

Mål

Företagets mål med projektet, som omfattade 220 av företagets 270 anställda, var att utbilda produktionspersonalen för att de sedan skulle kunna åläggas klart definierat ansvar och befogenheter för arbetsplatsernas produktionsprestanda vad gäller produktivitet, maskinunderhåll och arbetsmiljö.

Detta skulle uppnås i 24 arbetsgrupper omfattande produktionspersonal, arbetsledare och extern konsult hjälp.

Varje arbetsgrupp skulle upprätta en operationsmanual för sin arbetsplats. Härigenom får varje anställd en specialkompetens, som leder till ett mer intressant arbete med högre grad av självbestämmande och ansvar samt viss arbetsrotation. För att minska riskerna för arbetsskador skulle en provarbetsplats med lyftbord inrättas, en läderrullningsmaskin konstrueras, en automatisk och en halvautomatisk staplare vid kalkspatshandlingen installeras, tillverkning av automatiska trimningsbord samt ombyggnad av togglingsmaskinen. Allt för att i största möjliga mån komma ifrån höga och tunga lyft.

Projektet kostnadsberäknades till 5 718 000 kronor och Arbetslivsfonden beviljade bidrag med 2 500 000 kronor.

Genomförande

- Vi har under projekttiden haft ett mycket gott stöd från Arbetslivsfonden och Svenljungahälsan, säger Christer Fredelin. Personalen har hela tiden varit mycket positiv till införande av hjälpmedel för att undvika de tyngsta lyften. I början var det dock trögt att få igång arbetsrotationen vid provarbetsplatserna, men nu fungerar även det bra. Det visade sig att det inte räckte med 24 arbetsgrupper utan det blev 29 stycken.

- När det första lyftbordet, för övrigt helt nytt i garveribranschen, var installerat var den första kommentaren jag fick höra att "detta är rena himmelriket", berättar Christer Fredelin. Idag har vi lyftbord på 15 arbetsplatser.

Resultat

Varje arbetsgrupp har utarbetat en arbetsplatshandbok där det finns angivet ansvar och befogenheter, processtyrning (som anger hur arbetet ska utföras), kontroll och provning (vilken provning och hur den ska utföras), det underhåll som ska utföras vid maskinen samt skydds- och säkerhetsrutiner m.m.

Arbetsplatshandböckerna ger en mycket bra bas för arbetet genom att ge ökad

kunskap, delaktighet och engagemang för de anställda och detta leder till ett förbättrat kvalitets- och produktionsresultat.

Utvecklingen och installationen av hanteringshjälpmedel har varit mycket lyckosam och en markant minskning av sjukfrånvaron har noterats vid dessa arbetsplatser. Korttidsfrånvaron har minskat med 20 % och långtidsfrånvaron med närmare 50 % sedan projektet startade. Även rehabiliteringen av de långtidssjuka har gått mycket bra, till stor del tack vare ett mycket gott samarbete med Försäkringskassan och Svenljungahälsan.

Värdering

- Vi har fått en mycket bättre arbetsmiljö här på Elmo-Calf och det har blivit lättare att arbeta, säger huvudskyddsombudet Ove Larsson. Det har varit lättare att få förbättringarna utförda tack vare stödet från Arbetslivsfonden. Den absolut bästa enskilda förbättringen är införandet av lyftborden.

- Projektet har verkligen varit lyckat för oss här på Elmo-Calf, säger Christer Fredelin. Vi kan visserligen inte säga att produktiviteten ökat, eftersom den beror på vilken produktmix vi för tillfället har. Men vi har ökat produktkvalitén, fått en bättre trivsel på arbetsplatsen, tagit bort tunga och besvärliga arbetsuppgifter och minskat sjukfrånvaron markant. Dessa resultat är de absolut viktigaste för oss då vår konkurrenskraft är beroende av att vi har yrkesskicklig personal och låg personalomsättning.

ISSN 1104-6449
1994

Mars